Ն: 293 ՀԱԶԻՐԱՆ 26 ԲԱԶԱՐ ԷՐԹԷՍԻ 1878

ԹԷՐՋԻՄԱՆԸ ԷՖԷՐԵԱՐ

ՄԷՎԱՏՏԸ ԲՕԼԻՍԻԳԻՅԻ ԻԼՄԻՅԻ ՎԷ ՏԵԼԻՅԻ ՎԷ ՍԱԻՐԷՅԻ ՁԱՄԻ ԵՎ ՄԻ ՂԱԶԷԹԱ ՏԸՐ

ԱՊՕՆԷ ՖԻՑԱԹԼԱՐԸ

ՍՊԱՄՊՕԼ ԻՉԻՆ

Պիր սէնէլիր . . . . . 250 ղրուշ
Ամբ այլրգ . . . . . 130 »
Իւչ այլրգ . . . . . 70 »
Գայիմէ 100 ղուրուշ հիսապիյէ։

ՎԻԼԱՅԱԹ ԻՉԻՆ

Պիր սէնէլիր . . . . . 350 ղրուշ
Ամբ այլրգ . . . . . 170 »
Իւչ այլրգ . . . . . 90 »
Գայիմէ 100 ղուրուշ հիսապիյէ։
Բօսթա իւճրէթի տախիլ տիր։

Մէվլանայի էֆէնտիյէ վէ գայիմէ Թէտավիլ ինմէյէն վիլայաթտա, ապօնէ պէտէլի վէ եախօտ բօսթա իւճրէթի, սիրքէյի խալիսէ օլարագ ախզ օլունմագ տրը։

1 ղրուշլուգ գայմէ

ԻԼԱՆԱԹ ՖԻՑԱԹԼԱՐԸ

Պէհէր սաթրը իչին

1 ինճի վէ 2 ինճի սահիֆէլէրէ 10 ղ։
3 ինճի սահիֆէյէ . . . . 6 »
4 ինճի սահիֆէյէ . . . . 4 »
Գայիմէ 100 ղրուշ հիսապիյէ։

ԻԹԹԱՐ. Զանգան, Շիրքէթ վէ սամուրու սարրաֆիյէյէ տայիտ օլան իլանաթըն պէհէր սաթրը իչին,

2 ինճի վէ 3 ինճի սահիֆէլէրէ 6 ղ։
4 ինճի սահիֆէյէ . . . . 4 »
Լիրա 100 ղրուշ հիսապիյէ։

Մէվատտը նաֆիայա տայիր մուպահասաթ մէճճանէն գապուլ օլունաղը կիպի, տէրհ օլունմայան էվրաղ, սահիպինէ իատէ օլունամազ։

1 ղրուշլուգ գայմէ

Խտարէխանէսի Սպամպօլտա Փիւրքճի խանընտա նումէրօ 7 տէ վէ Մաքպասը էինէ մէզքիւր խանտա նումէրօ 26 տա տրը։ — Ղազէթամըզա այիտ թեաֆթէյի մէվատ հագգընտա, տօղրուտան տօղրույա իտարէխանէմիզտէ Տիգրան աղա ճիվէլէկեանա միւրաճաաթ օլունմասը լազըմ կէլէճէկի կիպի, թեաֆթէյի մեթեաբիանին տարի անընն նամընա կէօնտէրիլմէսի իգթիզա իտեր։

ԱՍԻԱՆԷ ՀԱ ՑՈՒՆԻՍ

ՀԱԼԸ ՀԱԶԸՐ

Ճիւմաա իրթէսի կիւնիւ կէլէն թէլէկրաֆլար, Գօնկրէնին կէչէն չարշամպայա գատար նէ եաբմըշ օլտուղունու ազ չօգ խապեր վերիպ, Նիհայէթ պու կիւնէ գատար տախի պագի գաճանընը պիթիրմիշ օլուպ, պու հաֆթա մազպաթալարընը թանզիմի իլէ մէշղուլ օլարագ իչէ նէթիճէ վերիլէճէյինի տէ հիսս իթտիրիրլեր։

Գաաազին Գօնկրէնին իլամը էֆքեարը ամմէ մուհաքէմէսինէ իհալէ օլունուպ, Գօնկրէ էյի մի եաբաը ֆէնա մը եաբաը հէր թէրաֆ էֆքեարընա պիրէր հիւքմ կիյէճէք տիր, չիւպհէսիզ։ Անճագ պու կիւնքի կիւն պիզ պու հիւքմի վերէմէյիպ վագթընա մունթազը օլմամըզ լազըմ կէլիր իսէ տէ, սիւրէթը ումումիյէտէ պիր իքի չէյ սէօյլէյէպիլիրիզ։

Իքի քիչի պէյնինտէ պիր տավա զուհուր իտիւպ, պիր մէհքեմէյէ միւրաճաաթ օլունտուգտա, տավա բույէթ օլունուպ տա իլամը վերիլտիքտէ, մահքիւմտէ պիրի պիրինէ մուղայիր իքի հիսս հասըլ օլապիլիր։

Մահքիւմ եա տէյէճէք քի, տավամա չէրան եա նիզամէն հիւքմ օլունտու, վէ մատէմ քի պէն պու տավամտա հագգըզը չըգտըմ տէմէք քի, չէրան տա հագգըմ եօզումուզ նիզամէն տէ վէ չէրի եա նիզամ իլէ քէսիլէն բարմագ աճըմազ տէյիպ, թէսլիմ օլաճագ տըր։

Եա եօգսա, չէրան տա պէնիմ հագգըմ վար ըտը, նիզամէն տէ ֆագաթ մէհքեմէ իչի տօղրու կէօրմէտի, վէ նէ՝ չէրէ թաթպիգ իտիւպ նէ տէ նիզամ, զարազանէ իշ կէօրտու վէ պանա զատը իթտի։ Ալլահտան պուլսուն տէյէճէք։

Տէվլէթտէն տէվլէթէ զուհուր իտէն տավալար հագգընտա պէօյլէ տիւշինիւլէմէզ վէ տիւշինիւլէմէմէզի տէ։

Իքի եա պիր գաչ տէվլէթ պէյնինտէ պիր տավա եա նիզա զուհուր իթտիյի հալտէ, եա տիբլօմասիա, եա թէվասսիւթ եա տա հաքէմիքլէ բույէթ օլունապիլիր իսէ օլուր, եօգսա մուհարէպէյէ հէվալէ օլունուպ, տավա գըլըճա գաթ օլունուր. չիւնքի տէվլէթլեր իչիւն հէնիւզ նէ պիրմէճէլլէ վար նէ տէ պիր էօ. վագաա պազը հուգուգու միլէլ գայիտէլերի վար իսէ տէ, օ տա ումումէն գապուլ օլունուպ տա պիր մէճէլլէ եա էօ հիւքմինտէ տէյիլ տիր։

Մուհարէպէ տէ կէօզէ քէստիրիլէմէտիյի հալտէ, նասըլ քի մալիմ տիւր, տավա պիր գօնֆէրանս եա պիր գօնկրէյ իհալէ օլունուր, վէ օ հիյէթլերին պիրինտէն պիր իլամ վերիլիր։

Լաքին պիր մէհքեմէ իլէ պիր գօնկրէ եա գօնֆէրանս իլամընտա չու ֆարգ վար քի, պիր մէհքեմէ իլամը, սիւրէթի գաթիյէ տէրէճէսինտէ օլտուղու հալտէ հիւքմիւ մուէպպէտ տիր, էլլի սէնէ, եիւզ սէնէ, պին սէնէ տէ կէչէ, մէհքեմէ իլամընը հիւքմիւ ճարի օլուպ իպթալ օլունամազ։

Լաքին գօնկրէ եա գօնֆէրանս իլամլարը պու գապիլտէն տէյիլ տիր, չիւնքի պունլար հուգուգու մուէպպէտ, եանի հէր վագթի հէր եէրտէ մերի վէ ճարի օլաճագ էսասլար իւզէրինէ վերիլմէյիպ, պիր վագթըն, պիր մահալին եա պիր հալին իճապընա կէօրէ վերիլէն իլամլար տըր քի, պու կիւն պիր տիւրլիւ վէ եարըն պիր պաշգա տիւրլիւ օլապիլիր։ Չիւնքի ինսան ագլը հէր նէ տէրէճէ գուվվէթի տէ օլսա կէչմիշի, հաղըրը վէ կէյէճէյի, պիրտէն իշթիմալ իտէմէզ։

Իշթէ մէշհուր 1815 վիէննա գօնկրէսի ահվալի մէյանտա տըր. օ տէվրտէ Էվրօբանըն էն մուազզամ հիւքմտարան վէ էվլիայը ումուրու պիր գօնկրէյէ թօբլանտըմը իքէն, Էվրօբա մէսալիհի հագգընտա վերտիքլերի գարարլարըն հիւքմիւ օն պէշ եիրմի սէնէ պիլէ սիւրմէյիպ, պիրեր պիրեր ֆէսխ վէ մահվ օլու, վէ էյէր թէվարիխէ գայտ օլունմամըշ օլսա, չիմախյէտէք իսմի տախի գալմազ ըտը։

Ֆագաթ օ վագթըն հիւքմտարանը վէ էվլիայը ումուրունա սիվալ օլունսա, պիզիմ եաբաբղըմըզ չէյ էպէտի գալաճագ տըր տէյիպ, տէյիլ օնպէշ եիրմի սէնէ, իլլա օն պէշ եիրմի տէհր տախի պօզուլմայաճագ իթիֆաքընտա օլտուգլարընա քիմսէ չիւպհէ իտէմէզ։

Պու թաֆսիլաթ իլէ իքի չէյ աղնաթմագ իսթէրիզ. պիր քի տէվլէթլեր պիր գօնֆէրանս եա պիր գօնկրէյ թօբլանտըգլարը հալտէ զանն օլունմամալը քի մութլագա էն տօղրու վէ էն ալա պիր գարար վերէճէքլեր, վէ իքինճիսի պէօյլէ տէ օլսա զանն օլունմամալը քի պու գարարլար մուէպպէտէն պօղուլամազ։

Պիր մէյմար պիր ֆէնա պինա եաբսա տա վագթ օնու խարապ իտեր, էյի եաբսա տա, չու ֆէրգ իլէ քի պիրի պիր ազ էվվէլ ֆէնա պուլուր օ պիրի պիր ազ սօնրա։

Ֆարզ իտէլիմ քի, պու կիւն Պիզ, Գօնկրէնին գարարլարընտան խօշնուտ օլամայըպ տա, ֆէնս չէյ եաբտը տէյէճէյիզ, լաքին Պիզ խօշնուտ օլտուղումուզ հալտէ մութլագա էյի պիր չէյ մի եաբմըշ օլաճագ ըտը, եախօտ էյի պիր չէյ եաբմըշ օլտուղու հալտէ տէ մուէպպէտ մի գալաճագըտը, պուրալարընա քիմսէ պիր հիւքմ վերէմէզ։

Մաատէ, հէմ գօնկրէ տէնիլէն չէյլին նէ օլտուղունու, վէ հէմ տէ մուհարէպէնին պիր գօնկրէյէ գարար վերէճէյինի էվվէլճէ քէշֆ իտիւպ տէ իշի օրալարա կէթիրմէմէլիյիտի։ Չիւնքի խայալաթ իլէ եօլա չըգըպ տա հագիգաթլէ մահճուպ օլմամագ գապիլ օլամազ։ Պու հալտէ Պէրլին գօնկրէսինին տէ Վիէննա գօնկրէսի գարար մուամմէր օլմասընը թէմէնիի իթմէքտէն պաշգա պիր չէյ էլտէն կէլմէզ։

ՏԱԽԻԼԻՃԷ

Կէչէն ճումա իրթէսի կիւնիւ Պապը Ալիտէ ֆէվգէլատէ օլարագ պիր մէճլիսի վիւքէլա ազատ օլունուպ, Պօսնա վէ Հէրսէք մէսէլէսի հագգընտա իճրայի միւզաքէրաթտէն սօնրա, վերիլէն գարարլար խաքիքայի շահանէեէ արզ օլունուպ, պատէհու մուրախասարա միճիպինէ թալիմաթ կէօնտէրիլմիշ տիր։ Վոթեատա օգունտուղունա կէօրէ, պու մէսէլէ իչիւն Աւսթրիա իլէ Տէվլէթի Ալիեէ պէյնինտէ պիր կէօնա իխթիլաֆ եօգ տուր։

— Տիւնքի կիւն Ֆրանսա վէ Ավսթրիա սէֆիրլէրի Այա Սթէֆանօսա կիտուպ, ժէնէրալ Թօթլէպէն իլէ կէօրիւշմիւշլեր վէ միւշարիլէյհիւմատան Ֆրանսա սէֆիրի ագշամիզէրի Ատալար բիշկեահընտա պուլունան զըրհլըլարա կիթմիշ տիր։ Եունան սէֆիրի տախի եէվմի մէղքիւրտէ ինկիլիզ տօնանմասընա կիտիպ, Ամիրալ Հօրնպի իլէ կէօրիւշմիւշ վէ ավտէթտէ զըրհլըլարտան Թօբլար ենտախթ իտիլմիշ տիր։

— ժէնէրալ Թօթլէպէն Խատըմ քէօյիւնտէ պուլունան սէքիզնճի գօլ օրտուլու մուայէնէ իտուպ, էվվէլքի կիւն սաաթ տօգուզտա Այա Սթէֆանօսա ավտէթ իթմիշ տիր։

— Մէվրիտի նուսրէթ վաբօրու հիւմայունու միւհիմմաթը ասքէրիյէ հումուլէսիյլէ տիւն սաաթ Սէլանիքէ ազիմէթ իթմիշ տիր։

— Տիւնքի վէ էվվէլքի կիւն տախի Այա Սթէֆանօստան պիր գաչ եիւզ նէֆէր խասթէ Օռէսայա կէօնտէրիլմիշ տիր։

— Էվրօբա Սալիպը Ահմէր ճէմիեէթլերինտէ օլուպ, սէեար խասթախանէ էրսէ խըտմէթլերի կէօրիւլէն տէօրթ զաթա տէօրտիւնճիս Օսմանի վէ երկիրմի պէշ զաթա տէօրտիւնճիս Մէճիտիյէ նշանը զիշանլերի իհսան պույրուլմուշ տուր։

— Կէչէն կիւն մէմուրիյէթը մախսուսէ իլէ կիրիտէ ազիմէթ իյլէտիյինի եազարղըմըզ ինկիլթէրրա սէֆարէթի իքինճի սրը քեաթիպի Մր. Կէյրինկ Գալէյի Սուլթանիյէյէ մուվասէլէթինտէ Սրը Լայարաբն չէքտիեի թէլէկրաֆ իւզէրինէ Տէրսաատէթ ավտէթ իյլէմիշ տիր։

— Կէչէն ճիւմա իրթէսի կիւնիւ Զաթը Ութրասքէրի իլէ Ղազի Օսման բաշա հազարաթը ֆըրգայի Հիւմայունլարը նաղարը մուայէնէ վէ թէֆթիշտէն կէչիրէրէք Այա Սթէֆանօսա պիլ ՇՎիսուլ ժէնէրալ Թօթլէպէնէ իատէի վիզիթա իթմիշլեր տիր։

— Սէլանիք վիլայէթի վալիսի տէվվէթիւ Ռիֆաթ բաշա հազրէթլերի պու կիւն մահալը մէմուրիյէթլերինէ միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իթմէք իւզրէ օլտուգլարը իչիւն, ազիմէթինտէն էվվէլ Մապէյնը Հիւմայունա կիտէրէք հուզուրը չահանէյէ չըգառագ տըր։

— Ինկիլիզ էյչիսի սրը Լայարտ սիւն Պապը Ալիյէ կէլէրէք, իւչ տէօրթ սաաթ գատար Սատրազամ հազրէթլերիյլէ կէօրիւշմիշ տիր։

— Լնգարէ վալիսի սապէդ աթուֆէթլու Հայտար էֆէնտի հազրէթլերի էվվէլքի ագշամ իզմիտէ մուվասէլէթ իտիպ, անտէն Իզմիտ թրէնիյլէ Տէրսաատէթ կէլմիշ տիր։

— Կէչէն ճումա վէ ճումա իրթէսի պէյնինտէքի կիճէսէ, Թաթավատա վագի Ալի-Թանաշնամ Ռում քիլիսասընտ խըրսըզ կիրիպ 6000 ղրշ. գէյմէթինտէ էշէյի միւթէնէվիյէ սրբգաթ իթմէքտէն սօնրա, քիլիսանընն պէքճիսինի տախի գաթլ իթմիշլեր, վէ մուախարէն միւթէճասիրլէրին պիրիսի թէվգիֆ իտիլիպ, խըրսըզլարըն ճիւմէսի խրիսթիան օլտուգլարը վէ իւչ նէֆէրտէն իպարէթ պուլունտուգլարը անլաշըլմըշ տըր։

— Պէյօղլունդա ՀՎագի Գալ պուրնու նամ մահալտէ տիւնքի կիւն սաաթ 7 բատտէլերինտէ պիր թագըմ թուլումպաճըլար պէյնինտէ պիր միւնազաա զուհուր իտուպ, զապթիյէլեր իւսթէ կէլմէքլէ, թուլումպաճըլար վէ զապթիյէլեր պէյնինտէ պիր գավկա վուգու պուլմուշ՝ վէ թարաֆէյնտէն պիր գաչ քիչի եարալանմըշ տըր։

— Պէյօղլունտա թագսիմ ճիվարընտա պու կէճէ սաաթ 6 բատտէլերինտէ, Թաթավլա թարաֆընտան իքի նօգթատան 8–10 ատետ ըբվօլվեր սէսի իշիտիլմիշ վէ պիր գավկա օլտուղու մէկհուզ պուլունմուշ իսէ տէ, հագիգաթը հալ հէնոէզ թահգըգ գըլընամամըշ տըր։

— Ճումա էրթէսի կիւնքի նիւսխէմիզտէ ֆաղիլէթլու Հայր Մեսրոպ ճէրմակեան վարդապետին Լուսաւորչական քիլիսէնէ տախիլ օլտուղունու խապեր վերտիյիմիզ ֆըգրատա «Հայր Մեսրոպ» տենէճէք եէրտէ սէհվէն «Հայր Յովհաննէս» տէմիշ օլտուղումուզտան, թասհիհէ միւսաբաթ իտերիզ։

— Պիր միւատէթտէն պէրի տիրքի, Պէյօղլունտա եէնի նէվ պիր խըրսըզլըգ զուհուր իթմիշ տիր։ Չէօյլէ քի պիր թագըմատէմէր բաչավրաճը էնանֆը հիյէթինէ կիրիպ, սապահլայրն էրքէն պաղը խանէլերին աշաղը գաթընտա աչըգ պըրագըլմըշ օլան բէնչէրէլերտէն էլլերինի ուզաթարագ, էօրթիւ, բէրտէ, եասթըգ եիւզիւ վէ սայիր հէր նէ քի բասթ կէլիր իսէ ալըպ կէօթիւրմէքտէ տիրլէր՝, վէ չիմտի, կէճէլերի հավանքն սըգլէթինտէն նաչի չօգլար բէնչէրէլերինի աչըգ պրագմաղա մէճպուր օլտուգլարընտան, պու նէվ խըրսըզլըգլար սըգ սըգ վուգու պուլմագտա տըր։ Պու պապատ Պէյօղլու միւթէսսարրըֆը սաատէթլու Պահրի պէյ էֆէնտի հազրէթլերինին նազարը տըգգաթը նիյազ օլունուր։

— Ղալաթատա միւթէմէքքին սաաթճը վէ գույումճու էնանֆընտան Հ. Ա. նամ զաթ կէչէն չարչէնպէհ կիւնիւ Պէյօղլուտա պիր մաղազաեա նագլ իյլէմիշ օլուպ, հէման օ կիճէսի իւչ նէֆէր խըրսըզ միւսաֆիրլէյհին մաղազասընը աչըպ՝, գացաեը գըրտըգտան սօնրա, տէրունինտէ պուլունան 300 լիրա գէյմէթինտէ միւճէվհէրթլա 20 լիրա գաաար նագտ ագշէյի ալըպ սավուշտուգլարը էնանատ, մահէլլէ պէքճիսի իսթէ եէթիշիպ, պիրինի թուլթմուշ, հալ պու քի նասըլ իսէ եալընըզ սէթրէսի էլինտէ գալըպ, խըրսըզ ֆիրարա մուվաֆֆագ օլմուշ տըր. մէգքիւր մաղազատան պէշ օն ատըմ աչաղը Գուլէ գաբու գարաղլխանէսի վէ պէշ օն ատըմ եօգարը Տէօրթ եօլ աղզընտա իքի նօգթա տուրուր իքէն, պէօյլէ պիր խըրսըզլըգընն վուգու պուլմասը, Պէյօղլու Միւթէսարրըֆիլըգընն նազարը տըգգաթընը ճէլպ իտէճէք մէվատտէն տիր։

Պու կիւն սաաթ իկի պուլուգտա էգգաթ Հավա գոմբանէսընդան Բելգիրաց ելնմամըշ ըբզ։

ԷՒՐՕԲԱ ԿԱԶԷԹԱԼԷՐԻ ՎԷ ՕՍՄԱՆԼԸ ԲՕԼԻԹԻԳԱՍԸ

Միւթէպէր կազէթալէրին պիրի տէր քի, գօնկրէ իհթիմալ տբը պիր Էւրօբա մուհարէպէսինի մէն իտէճէք, ֆագաթ կազէթալար պէյնինտէ աչբլան գալէմ մուհարէպէսինի տէ մէն իտէպիլէճէք մի, օնու ագլմըզ քէսմէզ։

Վէ վագաա Էւրօբա կազէթալարը տա չիմտի քէնտի պէյնէրինտէ պիրէր հիւքիւմէթ մագամընտա օլուպ՝ պիրպիրէրինի թէհտիտ պիրպիրէրինէ վլանը հարպ, հարաքէթը սաքէրիյէ՝ վէ մուհիմ հարպ նօգթալարը թութմագ, գալէլէրէ սրզընմագ, մէթէրիսլէր եաբմագ վէ օվալարա եայըլմագ կիպի հալէրտէ պուլունմագտա տբրլար, վէ պունլարը ճիւմլէսինէ սէպէպ տէ Գօնկրէ տիր։

Պունլարըն պիր թագբմը Ռուսֆէվ պիր թագբմը Թէ-ուսֆէվտիր, պու հալտէ թապիի տիր քի Ռուսոֆիլ օլան Թէ-ուսֆէվ վէ Թիւրքոֆիլ օլան Ռ-ուսֆէվ օլսուն։

Քէզալիք պունլարըն պիր թագբմը հարպ թէրաֆտարը վէ պիր թագբմը տա սուլհ թէրաֆտարը տբը. հաճէթ տէյիլ տէմէյէ քի հարպ թէրաֆտարը օլանլար Օսմանլը, վէ սուլհ թէրաֆտարը օլանլար տախի Ռուս թարաֆտարը տբրլար, ֆագաթ իկէրինտէ քէնտի օրտուսունու եա պայրաղընը թէրք իտիւպ տէ, տիւշման օրտուսունա թէսլիմ օլան խայինլէր տէ վար ըմբզ։

Հէր նէ իսէ պիզ պուրատա կէօրմէյօրուզ ամմա գավգա չունտան չբգայօր քի, գօնկրէ միւղաքէրաթը եէմին ալթնտա օլարագ էարար գալաճագ իքէն, պազը կազէթալէր հէր մէչվէրէթ միւղաքէրաթընը դիրյա թէքմիլ եաղայօրլար, հէր պիր մուրախաա նէ սէօյլէմէջ, ա՝պիրի նէ ճէվապ վէրմիշ, պունլարը պիրէր պիրէր եաղայօրլար, վէ պունա տա գանաաթ իթմէյիպ՝ մէսէլա Լօրտ Պիգբնֆիլտ աչբրը հիտտէթլէ լագբրոք իթտի, եալնօշ Ռուս մուրախասաբն եիւգիչնէ տիք տիք պաճբ, բրէնս Կօրչագօֆ մէյուպ պիր հալտէ կէօղիւնիւ եէրտէն գալարբրմանտը, Օսմանլը մուրախասբ սէրթ պիր ճէվապ վէրտի՝ բրէնս Պիդմարգ սանտալիասընտա ըահաթ տուրամայօր, քօնթ Անտրասիտ աչբրը պիր թէլաշ կէօրիւնտիւ կիպի չէյտէր եաղբպ, վէ պու հարէքէթլէրէ հէր պիրի քէնտի մէրամլարընա կէօրէ մանա վէրէրէք պունլարտան հարպ եա սուլհ անքեամլարը չբգարտբգլարընտան, պիրիպիրինի իսթիհզայա գալգբչբպ, պիրի օ պիրինէ տէյօր քի, պու կազէթանըն հէր տէտիյի տօղրու վէ թբպգբ տբը, չիւնքի աչիքեար կէօրիւնիյօր քի գօնկրէնին օտանբընը էլէ ալմբշ տբը՝ օ պիրի տէ օնա տէյօր քի սէն տէ զարիպա բէրտէճիյի էլէ ալմբշբն, պիր իւչիւնճիսիւ ռոէ, չու կազէթա մութլագ բէնչէրէ արալբգլարընտա վէ բէրտէլէրին արդասընա պիր մուխպիր ագլամբշ օլմալը տբը։ Պիր պաշգասբ տա թա մասանըն ալթնտա պիր ատամագլանմատբգճա մէճլիս միւզաքէրաթը պէօյլէ հարիք հարիքնա պիլինէմէզ, պիր տիկէրի տէ մութլագա ուշագլար իլէ ույուշլուպ, գօնկրէ տայրէսինէ կիղլի թէլէֆօն եա թէլէֆօնլար վագ օլունմուշ օլմալը տբը տէր։

Շագայը պէր թարաֆ իթտիյիմիզ հալտէ, Էւրօբա զազէթալէրինին պու մագուլէ միճատէլաթընտա տա, Պիզէ տայիր պազը էլզէմ գբամլար տա եօգ տուր տէյէմէյիզ, պունլարըն պիրինճիսի վէ պաշլըճասը, գօնկրէտէ Ռուսիա մը զալէպէ իթտի ինկիլթէրրա մը. չիւնքի պու պապտէ էֆքեար մուպային տիր։ Լօրտ Պիգբնֆիլտի ալգբչլայան թէրաֆ տէր քի, օ բէք պէօյուք պիր ատամ տբը վէ Էւրօբատա օնուն էօնիւնէ կէլէճէք պիր տիբլօմաթ տահա եօգ տուր, պագմայըն սիզ սիւրէթը զահիրէտտէ օլան չէյլէրէ օնուն եաբտբզը չէյլէրին հիքմէթի սօղրա աղնաչբլբը, օ Ռուսիայը էզտի պէթիրտի, վէ էօյլէ պիր չէրէֆը մուզաֆֆէրիյէթլէ լօնտրայա ավտէթ իտէճէք տիր քի, պիր գօնկրէտէն պու տէրէճէ չէրէֆլի պիր ավտէթ, հէնիւզ հիչ պիր տիբլօմաթա գբսմէթ օլմամբշ տբը։ Լօրտ Պիգբնֆիլտ մուխալիֆ օլան թէրաֆ տախի, չարգ մէսէլէսի զուհուր իտէլի, լօրտը միւշարալէյհ խաթատան խաթայա տիւշար օլուպ, ինկիլիզին նամուսսունու տա նուֆուզունու տա պէրպաթ իթտի տէրլէր։ Նէ բօլիթիգայա իբզմէթ իթտիյինի քէնտի տէ պիլմէյիպ։ ագշամ սիահ տէտիյինէ սապահ պէյազ տէր վէ ագշամ պէյազ տէտիյինէ սապահ սիահ տէր, հարպա գալգբչբը, սուլհա գարար վէրիր, սուլհա գալգբչբը հարպա գարար վէրիր, լօրտ Պիգբնֆիլտին բիասէթինտէ գապինէթ եօգ տուր, քէնտի նէ տէր նէ էմր իտէրսէ օ օլաճագ, վէ հէր նէ գատար վիւքէլա եէկվիճուտ օլմայբպ պէյնէրինտէ տայիմա պիր շիգագ վէ իսթիլաֆ վար իսէ տէ լօրտ Ցէրպի վէ Գարնարվօն այարբնտա ատամբար գալմատբ յի օնլար տա իսթիֆա իթսինլէր տէ, ինկիլթէրրա նուֆուզունու սէքթէտար իտէն պէօյլէ պիր գապինէթ տէ տաղբլբը. իշթէ մուխալիֆ օլանլար տա պունլարը տէր։

Իքինճի՝ վէ Պիզճէ պունտան էհէմմի, գօնկրէ գարարլարը Պիզէ մի խայբրլը տբը Ռուսիայա մը, վէ Էվրօբա հիւքէմասը Լամանլբյա չիֆա վէրէճէք պիր թէրթիպ մի գուլանբյօր եօգտա հէլաքինի մուճիպ բէչէթալար մը եաղբյօր, պունտա տա Էվրօբա զազէթալարընը հիւքմիւ պիրի պիրինէ մուպային տիր։ Պիր թագբմը Օսմանլը տէվլէթի պունտան պէօյլէ էհեա օլաճագ՝ վէ պիր թագբմը տախի պիւթիւն պիւթինէ խարապ օլաճագ էֆքեարընտա տբրլար։

Պիզէ գալա, Էվրօբա զազէթալարընը չու մուպայէնէթը էֆքեարա տիչիրէն Պիզտէ տէ քէնտիմիզէ մախսուս պիր բօլիթիգամըզ օլմատբզը տբր տէյէմէնք պիլէ, բօլիթիգամըզընը բէնկի ծաղնաչբլամատբզը տբր տէյէպիրիզ։

Պիզտէ ումուրու խարիճիյէ բօլիթիգամըզ էօթէտէն պէրու զաթա մախսուս օլուպ պիր էօլ օլամամբշ տբր։ Մէսէլա Բէշիտ, Ալի, Ֆուատ, պիրէր բօլիթիգա սահիպի տիբլօմաթլար ըաբ. լաքին հիչ պիրի պիր էօլ թէյսիս իթմէյէ վագբթ պուլամայբպ, բօլիթիգալարը տա ճէսէտլէրի իլէ պէրապէր թիւրպէլէրինէ տէֆն օլունտու։

Իւմի բօլիթիգա, պունա պէօյլէ չգտան պէրու հիւքմ իթմէմիշ օլա պիլէ, թէճրիւպէ իլէ ալէմէ մալիւմտիւր քի, պիր տէվլէթտէ սազլամ պիր բօլիթիգա հուսուլու, պիր գապինէթին իլա խարիճիյէ նէզարէթինէն թուլ միւտտէթ տէվամընա մէնուութ տուր, վէ նէզարէթ տէր իսէ, եալնըզ նազբր աղնաչբլմայբպ, իլա պաշտան այաղատագ, եանի էն սոն գօբիսթէ գատար եէրինտէն օյնամամալը օլտուղունու պէյան իթմէք իսթէրիզ։ Եէչէնտէ ինկիլթէրրատա պիր միրալայ Ուէլզլինին վիէննա սէֆարէթինէ խարբճատան սբր քեաթիպի օլտուղու իչուն բարլամէնթտէ նէ շամաթալար գօբարբլբը տահա հէր քէսին խաթրընտա տբր զանն իտէրիզ. չիւնքի ումուրու խարիճիյէ խարբճատան աչ թուութար աղաճլարտան տէյի տիր, եա աշ թուութմազ եա աղաճ գուրուր։

Մէսէլէյի շարգիյէ մէմուլ վէ իլան օլունտուղու վեճհ իլէ էյէր պու տէֆա սիւրէթը գաթիյէտէ հալլ օլունաճագ իսէ, տէվլէթը Ալիյէ իչիւն տախի պիր տաքիմի բօլիթիգա էասը վազը լապտ օլաճագ տբր. պունուն իչիւն եա պէզիմտէ եիրմիչէր օթուզար սէնէլիք խարիճիյէ նազբրլարբմըզ օլմալը եա տա էօյլէ պիր միւսթէմիր նէզարէթ հիյէթի քի, հէր խարիճիյէ նազբրբմըզ թայլէրան կիպի օ հիյէթէ տէյէպիլբին. դ-էքն էյ գէնէ լ-ազամատ-ազ էդոիդնէ (թ-ն դէմ բ-ոդբ ինէ-ինէ։)

Յ. ՎԱՐԴԱՆ

ՎԻԼԱՅԱԹԸ ՕՍՄԱՆԻՑԷ

Վիլայաթը Օսմանիյէ հագգընտա Գօնկրէ գարարլարընն՝ նէ՝ օլաճագը հէնիւզ մալիւմ օլմատբզընտան, պու խուսուստա տախի Էւրօբա կազէթալէրինին մուպահասաթը պիրի պիրինէ մուպահէն տիր։

Պազբլարը տէրէր քի, Գօնկրէ Պուլկարիսթանա, Ռումէլի վիլայէթի ճէսիտինէ վէ սայբը մուխթարիյէթ թէնսիպ իթտիլի պիր գաչ վիլայէթէ պիրէր սիւրէթը իտարէ թայէին իթտիքտէն մաատտա, սայբը ումում վիլայաթը Օսմանիյէյէ տէ պիրէր մաղպութ վէ մունթազամ իտարէ սիւրէթլէրի գարարլաչաբրաճագ տբր. պազբլարը տա պունուն մուղայիրի Գօնկրէ պալատէ մէզքիւր իսթիանաիյէթլէ միւքէլլէֆ օլան վիլայէթլէրին մատասընա գաթա միւտահէլէ իթմէյիպ, պունլար քէմանֆիսասաբգ պիլ իսթիգալ ճանիպի Պապը Ալիտէն իտարէ օլունաճագ տբր։ Պիզէ գալբը իսէ Գօնկրէտէ տէ միւլթէզիմ օլան պու իքինճի սիւրէթ օլմալը տբր, չիւնքի պէօյլէ օլմատբզը կիպի, Պապը Ալի իսմի վար ճիսմի եօգ պիր շէյ օլուպ, պու տա ատէմիւլ իմքեան գապիլինտէն տիր։ Պապը Ալինին վէրատէթինէ թամա իտէնլէր։

Վագտա պունտան պէօյլէ գապիլ տէյիլ տիր քի, Տէվլէթը Ալիյէնին թահթը իտարէյի միւսթագիլէսինտէ գալան պունճա վասի վէ միւթատտիտ վիլայէթլէր, էճնէպի միւտախիլէսի իլէ չու եա պու իմթիյազա նայիլ օլան պիր գաչ վիլայէթտէն էտնա տէրէճէտէ իտարէ օլունտուն։ Ֆիլհագիգէ պու խուսուստա միւշքիւլաթ տա եօգ տէյիլ իսէ տէ, ասբլ միւշքիւլաթ ներէտէ տիր, ֆարզ օլան օնու քէշֆ իթմէք տիր. պիզ օնու պունտա կէօրիւրիւզ։

Կէրէք գանունու էասի վէ կէրէք ոայբը թահիւտաթը բէամիյէ։ լէրիմիզ իգթիզասընտան, թէպայբը զայրի իսլամիյէտէն տէ պազը վալիլէր (մութասարբբֆլար գայմագամլար վէ միւտիրլէր նասպը իճապ իտէճէք տիր. պու մագուլէ մէնէտլէր իչին իսլամ մէնէտտարանըն ֆբգտանը օլայբտբ պունտա հիչ միւշքիլաթ կէօրմէզ իտի՝ լաքին տէյիլ պէօյլէ պիր տէվլէթ իլա օն պէօյլէ տէվլէթ իտարէ իտէճէք վէ ֆաղլա տա գալաճագ իսլամ վալիլէր մութասարբբֆլար գայմագամլար վէ միւտիրլէրիմիզ մէվճուտ օլբ պ, պիր աչբգ մէմուրիյէթէ օն եիրմի էլլի վէ եիւզ միւլազիմ պէքլէտիյի հալտէ, պունա տահա պաշգալարընը տա իլավէ իթմէք նասբլ գապիլ օլաճագ, վէ գապիլ տէ օլսա նասբլ իճրա օլունապիլիճէք քի օլան տա մէճմունուն օլսուն գալան տա. իշթէ ագլմըզըն իրմէտիյի չէյ պու տուր։

Պու ճիհէթլէ պուրասը Էւրոբայա պէնզէմէզ, նասբլ քի պաշգա տէֆա տա տէմիշիզ, պունտան ագտէմ հէր մէմուրիյէթ իսլամա այիտ օյտուղունտան, հէր իսլամ ֆէյզ եա իդպալինի մէմուրիյէթտէ արայբպ օ եօլա սիւլիւք իթմէյէ՝ մէճպուր օլմուշ տուր. վէ շիւպհէսիզ նիչէլէրի պու սայէտէ նիչէ ֆէյզ իւ իդպալէ նայիլ օլմուշլար իսէ տէ, նիչէլէրի տէ եիրմի օթուզ սէնէ գալէմ սալբայբպ, նիչէ միհնէթ վէ մէշգագաթլարա թահամմիւլ իտէրէք տախի էլեէմ հէվայիճի զարուրիյէլէրինին թէտարիքեաթընա պիլէ զահմէթ չէքիպ, սէնէլէր իլէ պիր մահլուլ եա պիր աչբզա մունթազբը օլմագտա տբրլար, պբրագալբմ պունճա մազուլինի քի հասպէլիճապ ազ օլունուպ, բէսման տախի քէնտիլերինէ մէմուրիյէթը ախէք վատ օլունմուշ տուր. պիրճէ պէօյլուք միշքիլաթ վէ պէօյլուք տուշինճէյէ շայան չէյ պու տուր, վէ պու տախի օ տէրէճէճլէրէտէք քի, հասպէլ իճապ եէնիտէն վէ միլլի սայբրէտտէն պունլարա իլավէ օլունմագ իհթիամը օլմասա պիլէ։ բէք չօգ ասհապը բիւթգէ վէ իսթիհգագ պօչտա վէ պիքէս գալբպ, մէմուրիյէթտէ պուլունանլարընն տախի էասբընն թէրագգը վէ գայիմէնին թէտէնինի պուլմագտա օլտուղու ճիհէթի իլէ տուշարը միւզայիգա օլտուգլարընտան ագտէմը թագայիւտտէ միւհթաճ ումուրու մուհիմմէ պու օլուպ, էվվէլ էմրտէ շու տէրատէ պիր շարէ տուշիւնիւլմէսի էլզէմ վէ լազիմ տիր։ Ինկիլիզ աէվլէթի մէմուրլարընընն մաաշլարը հէր թարաֆտա ալթուն լիրա օլարագ թէտիյէ օլունուր իքէն, պու տէֆա Օթամամպօլ մէմուրլարընընն մաաշընա հասպէլ վագթ եիւզտէ եիրմի զամմ օլունտուղու տախի մալիւմ տիւր, իճապընա կէօրէ տահա զիեեատէ տէ օլապիլիր։ Վէ նասբլ քի պաշգա տէֆա տա տէմիշիզ, պու ուսուլա հէման հէր տէվլէթ բայէթ իտէր։ Լաքին զանն օլունմամալը քի, օնլար զէնկին տիր տէ պէօյլէ եաբայօրլար օնլարընն էասը պաշգա տբր։ պիր քի, լուզումունտան զիատէ մէմուրլարը եօգ տուր, պիր տէ քի խբտբմանը տէվլէթին եօղլունտա ճէրեանը իչիւն մէմուրունը՝ հէմ գարնը թօգ օլմալը հէմ սբրթը սբճագ։

Պիզտէ տէ վագթը ֆէլ ըսլահաթն պիրի վէ պաշլըճասը պու օլաճագ տբր չիւպհէսիզ, լաքին մէվճուտտա տա պաշգա ֆիտան սիւքիլէճէք տէյի թարլատան եօլունուպ տա պիր թէրաֆա աթբլան օղ եա չալը մուամէլէսի իթմէզլէր։ Նիհայէթ պիզտէ տէ պունա պիր եօլ պուլունմազ տէյիլ իսէ տէ, չիմտի տահա պէօյլէ չէյլերի թարիֆ իտէճէք վագբթ օլմատբզընտան, եալնըզ պիր զիքրի եա իխթարը իլէ իգթիֆա իտիլմէք լազմ կէլիր։

Յ. ՎԱՐԴԱՆ

Ոն բօսթա իլէ ալնան Էւրոբա զազէթալարընտա աթիտէքի հավատիսլէր կէօրիւլմիւշ տիւր։

Պերլին 27 յուն. բէնչէնպ. ագշ.

Պու կիւն մուրախասալար պէյնինտէ, խուսուսի միւլագաթլար օլտու. եաբընքի օթուրուչտա Շանգի Ռումէլի իլէ. Եունանա թերք օլունանլարտան մաատտա Ղարպի Ռումէլի վիլայէթի հագգընտա միւզաքէրէլեր օլունաճագ, վէ Եունան մուրախասաբ տա մէճլիստէ հազբր պուլունաճագ ազէնիյօր։ (Եունանիլեր չօգ շէյ իսթէյօր ամմա, պագալբմ Գօնկրէ նէ վերէճէք։)

Բրէնս Կօրչագօֆ հիյնի մէչվերէթտէ ֆէվգէլատ զաաֆ քէպ իտիւպ, մէչվերէթի թերք իթմէյէ մէճպուր օլտու վէ թէքմիլինէ գատար աուրամատը. միւշարիէյհ պու կիւն սայբը Ռուս արգատաչլարը վէ մուրախասալար իլէ չօգ սէօյլէչտի. էօյլէտէն սոնրա թիէր կարթէն պաղչէսինէ կէզմէյէ կիթտի, վէ եարընքի մէճլիստէ հազբր պուլունաճագ տբր։

Հէր նէ գատար մուղայիրինտէ օլարագ հավատիսլէր վերիլիյօր իսէ տէ, Ինկիլիզ, Ռուս, վէ Աւսթրիա մուրախասալարը պիր պիրի իլէ զայէթ իմթիզաճտա կէօրիւնիյօրլար։ Վագտա լօրտ Պիգբնֆիլտ զայէթ հաքիմանէ պիր հիյէթլէ տավրանբյօր, վէ պու թավրանբչտան միւրատը չուենու ասնաթմագ տբր քի, ալէմ Ինկիլիզ նէ իսթէյօր իսէ օ օլբյօր, վէ Ռուսիա տա թէօլիմիյէթ կէօսթէրբյօր զանն իթթին, վէ պունուն իլէ Սօֆիա սան ազընընն թէրքինտէ ալէմին կէօրանիւիւ մազարրաթը կիւյա քիչիլմէք իսթէյօր։ Չիւնքի պիւթիւն կազէթալէր, Սօֆիա պու վէճհիլէ Պուլկարիսթանա թէրք օլունտուղու կիպի, արզբզ Պալգանլարընն մուհաֆազասընտա չօգ պիր էհէմմիյէթ գարմարբզընը ալբգ աչբգ եաղբյօրլար։ Պէօյլէ չէյլէր իչիւն լօրտ Պիգբնֆիլտ պէյհիւտէ զահմէթ չէքիյօր, տէյօր խալգ, չիւնքի Ռուսլարընն թունայբ կէչտիյի վագբթ մէվճուտ օլան Ռումէլի խարթասբ իլէ Գօնկրէտէն չբգան խարթայբ քիմանէ կէօրմէյօր տէյիլ։

Օսմանլըլարընն Բօսկօբիցա թէրաֆընա ասքեր եբղմագտա օլտուղունու, Գարատաղ մուրախասարը խաղեր ալալբար։

Քօնթ Շուալօֆ պու ագշամ բրէնս Պիզմարգտան թաաճա տավէթ օլունմուշ տուր։

Պերլին, բէնչէնպէ ագշամ, յունիս 27.

Ռուս մուրախասալարընն քէնտի պէյնէրինտէ իսթիշտրե իթմէլերի վէ Ռումէլինին սիւրէթը իտարէսի հագգընտա թէթրօպուրկտան տախի խսթիզանա վագբթ պուլմալերի իչիւն, պու կիւն Գօնկրէ մէչվերէթէ օթուրմատը։

Տիւնքի մէչվերէթտէ, Վիէնատան Սթամպօլա միւմթէճ օլաճագ չբմէնտրֆէրինն իտարէսի Աւսթրիա քէնտինի տէրիւհտէ

իյլէմէք իսթէտի, պիզիմ ալաբ-ղըժրզ մալիւմաթ պու մէրքէզաէ տիր։ Պու ամգչամ Դոնթ Անտրա-սի Աւսթրիա մուրախխասլարընա վէ Աւսթրիա սէֆարէթ թագրմբ-նա պէօյիւք պիր զիաֆէթ վէրա-սի։

Էօյլէ նագլ օլունտուէ քի զիա-ֆէթ սալօնուտա իւչ իմբէրա-թօրուն հէյքէլէրի պաշընա չի-չէքտէն մամուլ պիրէր թաճ վագ օլունուպ, Ինկիլիզ գրալիչասընէն հէյքէլի ամէ սալօնտան գալաբ-բէլմէզ սըր։

Պու խուսուսա պազը պէտզէ-պանլար չրս հիւքմիւ վէրիյօրլար. Դոնթ Անտրասի Լօրտ Պիգբնո-ֆիլտտէն նէ գազանտը իսկ գա-զանտրգտան սոնրա, չիմտի եինէ քէմալը սաֆվէթլէ իւչ իմբէրա-թօր ԻԹԹԻՀատընա ավաէթ պու-յուրմուշ տուր։

Պունլարըն ճիւմլէսինտէն թէ-քէվվիւն իտէն նէթիճէ տախի չու տուր քի, Ռուսիա վէ Աւսթ-բրիա մատտի գազանճլար ի-տուպ, Լօրտ Պիգբնֆիլտ իսկ եա-լընըզ մանէվի գազանճլար իլէ կէօյնէնիւ խօշ ԻԹՄէքտէ տիր։

Վիէննա, 27 յունիս բէնչչէն-պէ ազշամը.

Պէօյիւք բօլիթիգա տայրէյէ-բինտէ, Դոնկրէնին հալա Հէրսէք Պոնայա Աւսթրիանըն ասքէր իտ-խալընա պիր գարար վէրէմէմէ-սինտէն, աշբրը խօշնուտսուզլուգ կէօսթէրիլմէքտէ տիր. պու ճիւմ-լէ իրէ պիր գաչ կիւնէտէք պու-նուն գարարը վէրիւիր զանն օլուս-նույօր։ Նայ Ֆրայ Բրէս տէրքի, Աւսթրիա Թունանըն աշաղբսբն-տա նուֆուզունու զայպ ԻԹՄիյին-տէն չիմտի օնու զարպտա (եանի Հէրսէք Պոպնատա) պուլանագ տըր։

Պէրլին, 27 յունիս.

Էօյլէ զանն օլունույօր քի, Դոնկ-բէ մէսէլէյի ումումիյէնին սիւ-բէթը թէսվիյէսինի խիթամբէզիր իյլէսիքտէն սոնրա, տաղբլմայբզ, պազը խուսուսի իշլէրէ պագմագ իչիւն տախի պիր աղ վագթ տա-հա Պէրլինտէ արամ իտէճէքլէր տիր։

Աթինա, 27 յունիս.

Կիրիտտէ Հանեա ճիվարլարը-պա, եանի Արոգօրոնա թէրաֆ-լարընտա իսլամլար իլէ խրիսթի-յանլար պէյնինտէ իւչ կիւն մու-հարէպէ օլմուշ։

Թէրճմանը Լիֆիոր.— Պու հավա-տիս Աթինապան կէլէյինտէն մէվսուգ ատտ օլունամագ։ Պու Թէրլկրաֆ Աթինաան Էվրօբայա չէքիլիպ, ատէթ օլտուղու վէճճ իլէ եին խրիսթիան քէօյլէրի եաղմալանմըշ վէ նոռֆուս գաթլի տէ վուգու պուլմուշ տէյլ չի-քեայէթլէր վար։ Պունլարա ար-թըգ Էվրօբա գուլագլարը ալըշ-սը զանն իտէրիզ։

Աթինա 27 յունիս։

Հանեա լիմանընտա նէ գա-տար էճնէպի կէմիսի վար իսկ, Օսմանլը գօմանտանը Հիւսէյին բաշա ճիւմլէսինի տէ տըշարը իթտի։

—

Ռուսիատա վագի ՔԻԷՎ չէճ-ռինին զապթիյէ միւտիրի եավէր Պարօն Հէյքէնկ պիր իխթիյար ըէֆիդլէ չէճրին խարճինտէ պիր մահէլտէ կէզինմէքտէ իքէն,յմէճ-հուլիւլահվալ պիր շախ խանչէր իլէ միւշարիէյհի ուրուպ սէրիէն ֆիրար ԻԹՄէյէ պաշյամը, վէ արգասընտան գօշան պիր գաչ ատէմլէրի ըբվօլվէրլէ եարալա-տըգտան սոնրա, նապէտտա օլ-մուշ տուր։ Զապթիյէ միւտիրի վէֆաթ ԻԹՄիշ տիր։

Մալիւմ օլտուղու վէճճ իլէ, պունտան ագտէմ պիր Ռուս գա-տրընը տախի, Ս. Բէթէրսպուրկ զապթիյէ միւտիրի ժէնէրալ Թրէ-բօֆուն էօմրիւնէ սույի գաստ ԻԹՄիշ իտի։ Ռուսիատա զապթի-յէ հէյէթի ահալինին պէօյիւք պիր գրսմընն մէնֆուրու տուր։

— Գոնկրէնին հազիրան 25 ին-թիմաընտա տէվլէթլու Մէհմէտ Ալի բաշա հազրէթլէրի պիր նութգ իրատ իյլէյիպ, վարնա Պուլղա-րիսթանըն, եանի Ռուսիանըն է-լինէ պըրագըլտրգտա, Պալգան-լարընը Օսմանլըլար թարաֆընտան մուհաֆազասը միւմքինսիզ օլա-ճաղընը իսպաթ ԻԹՄիշ տիր։

— Տէրսաատէթ, 24 հազի-բան. — Պուլղարիսթան հուտու-տունուն գոնկրէտ գարար վէ-րիլտիյի վէճճէյլէ թէնգրս իտիմէ-սի, Ռուս օրտուսունտա պէօյիւք պիր խօշնուտսուզլուղու մուճիպ օլմուշ տուր։

— Տէյլի Նիւզէ բէքին մուխ-պիրինտէն չէքիլէն պիր թէլէկրա-ֆա կէօրէ, Զին մէմալիքինին եա-լընը Շան—Սիէյալէթինտէ գրթ-լըգ աֆէթինէ տիւշար օլան ահա-լինին մըգտարը պէշ միլիոն թախ-մին օլունապիլիր։ Հէրսինտէն զի-յատէ գրթլըղա տայանմայըպ թէլէֆ օլանլար, աֆիոն գուլա-նանլար տըր։ Էյալէթի մէգքիւ-ըէնին բայիթախթը պուլունան Զայ—եուան չէհրինէ հէր կիւն քիւլլիյէթլու ատէմ կէլիյօր, վէ եալընը պու չէհրտէ եէվմի 400 քիշի վէֆաթ իտէյօր։ Հիսապ օ-լունտուղունա կէօրէ, գըշը իսպ-թիտասընտան պէրու Շան—Սի է-յալէթինտէ իքի իւչ եիւզ պին ատէմ թէլէֆ օլմուշ տուր։ Զին մէմալիքինին բէ—Զէլի էյալէթի-նին ճէնուպի գազալարընտա տա-խի գրթլըգ հէման պու տէրէճէ չէտիր տիր։ Գրթլըգ պուլունան գազալարտան ալընան խապէր-լէր։ Խէյալ օլունամայանագ տէ-րէճէտ տէհշէթլի պիր հալ պէ-յան իտէյօրլար։ Շան—Սի է-յալէթինին հուտուտու իւզէրինտէ, պազը ատէմլէր, ատէմ էթի սաթ-մագ իչիւն գասապ տիւքքեանը աշմըշլար տըր։

— Պէօյիւք տէրէտէն Պիէն Բիւպլիք նամ Ֆրանսըզ զաղէթա-սընա եազըլան պիր մէքթուպ, Ինկիլթէրրանը Ագ տէնիզտէ պուլունան Օսմանլը ատալարը-տան պիրինի վէ եա պիր գաչընը եէտի թէմէլլիւքինէ կէչիրմէք ար-զուսունտա պուլունտուղունա չօգ քիմսէլէր ԻԹԻգատ ԻԹՄէքտէ օլ-տուղունու խապէր վէրիյօր։ Ին-կիլթէրրաեա կէչմէսի հէրսինտէն զիատէ միւհթէմիլ պուլունան ա-տա, Գրպրբս սասսը իմիշ։

— Աթինա, 25 հազիրան. — Եանեա վէ Թրրհալա էյալէթլէ-ռինտէ գարըշըգլըգ պէրքէմալ տըր։ Թիւրքլէր խրիսթիան գաթլ իտէյօրլար, վէ խրիսթիյանլար տախի սիլահա քէնտիլէրինի մու-հաֆազա իտէյօրլար։ Վէրկի թահսիլտարլարընը խրիսթիանլար գօվալամագտա տըրլար։ Խրիս-թիեանլարը՝ վէ միւսլիմանլարը պիրպիրլէրի իլէ ԻՄԹԻղաճը միւմ-քինսիզ տիր։ Կիրէտտէ մուհարէ-պէ տէվամ իտէյօր։

—Պէրլին, 26 հազիրան. — Իմբէրաթօրու Թէսավի ԻԹՄէքտէ պուլունան աթրպպա, պու կիւն սապահընն սաաթ օնունա չու բա-բօրթոյու նէյը ԻԹՄիշլէր տիր. — «Իմբէրաթօրուն գուվվէթի էքէ-բէյիճէ չօզալմըշ օլմաղլա, հավա-նըն սընճագլըղընա բաղվէն, միւ-ճարիէյհ հազրէթլէրի, սաղ գօ-լու պօղազընտան ասըլը օլարագ վէ սոլ էլինտէ պիր տէյնէք պու-լունարագ, սայիր պիր մուավէ-նէԹ օլմագսըզըն օտա իչինտէ կէ-զինէպիլմիշ տիր։»

— Պէրլինտէն հազիրան 26 թարիխլի քէչիտ օլունան պիր թէլէկրաֆա նազարէն, էյէր գօնկրէ, Պէսարապիանըն Ռուսիա-եա իատէսի խուսուսունտա թէ-րէտտիւտ կէօսթէրէճէք օլա ի-տի, Ռուն մուր...խասլարը գօնկ-րէ սալօնունու թէրք իտէճէքլէր իտի։

— Տէրսաատէթտէն հազիրան 26 թարիխլէ աթիտէքի թէլէկ-րաֆ քէչիտ օլունույօր.

«Օսմանլը մուրախխասլարը Ֆօնկրէնէ պէյան ԻԹՄիշլէր տիր, վէ Պապը Ալի տախի էսպապը միւճիպէ ճիհէթիյլէ բէք գուվվէթ-լի օլան պիր նօթա վասըթարյլա տուէլի մուազզամաեա պէյան ի-տէճէք տիր քի, Ռուս ասքէրի Օսմանլը թօրրաղընը հիչ պիր գրթաստա տօգուզայ միւտտէթ իգամէթ ԻԹՄէսինէ քէնտիլի միւսատ իյլէմէճէք տիր։ Պապը Ալի չու նօթատա բէք զի-ատէ նազիքեանէ պիր սուրէթտէ օլարագ անլաթաճագ տըր քի, Էվ-ըօբանընն Թիւրքիա լէյհինտէ էլէ կէԹիրէպիլէճէյի չէյլերտէն մէմ-նուն օլմագլա պէրապէր, Ա յա Սթէֆանօս մուահէտէսինին հիչ պիր պէնտին հիւքմիւ աղբը-լաթըլմասընա բուլի մուվաֆա-գաթ կէսթէրէմէյէճէք տիր, վէ զաթէն պու մուահէտէնին զիր պէնտի, մուգատտէմաթը սուրհիէնին իմզալանմասընտան սոնրա օսմանլը թօրրաղընը թախլիէ օլունաճաղընը պէյան ԻԹՄէքտէ տիր։ Պու նօթատա իլավէթէն չու տախի պէյան օ-լունաճագ տըր քի, Թիւրքիա պիթարաֆ պիր մէսէջ ԻԹԹիխազ իտէճէք տիր, վէ ֆագաթ Ռուս ասքէրի Օսմանլը թօրրաղընը թէրք ԻԹՄէյինճէ, հիւքիւմէթի սէնիէճ տախի նէ Շումլայը թախ-լիէճ իտէճէք տիր վէ նէ տէ Վար-նայը. վէ մէմուլ ԻԹՄէքտէ տիր քի, Դոնկրէ Պապը Ալիյի, Դոնկ-բէնին գարարլարընա մուխալի-ֆէթ ԻԹՄէք մէճպուրիէթինէ իլգա ԻԹՄէճէճէք տիր։»

Թէրճմանը Լիֆիոր. — Պոն թէ-լէկրաֆ պունտան օն իւչ կիւնագտ-տէմ չէքիլմիշ տիր. օ թարիխտ Պապը Ալի հէնուզ պէօյլէ պիր նօթա չըգարմամըշ իտի, վէ պէօյ-լէ պիր չէյին տախի ԻՀԹիմալի օ-լուպ օլմատըը խուսուսունտան սարֆը նազար իտէրէք, չուրասը մալիւմ տիր քի, պու օն իւչ կիւն զարֆընտա պէօյլէ պիր նօթաեա տայիր մէվսուգ օլարագ հիչ պիր խապէր չըգմամըշ տըր։

—Տէրսաատէթ 25 հազիրան.— Թէէմին օլունտուղունա կէօրէ Պապը Ալի, ասքէր վէ միհիմմաթ համիլ օլարագ Դարա տէնիզտէն կէլիպ Ա յա Սթէֆանօս կիտէն Ռուս վարօբլարընը պօղազտան մի ռուրունու մէն ԻԹՄէեէ գա-բար վէրմիշ տիր։

—Տէրսաատէթ 26. — Բուգարա ասքէր թէճէմմիւ իչիւն մուհիմմ հարաքեաթ իճրա իտէյօրլար։ Վէ հէր նէվ ԻՀԹիմալաթա գարշը հազրըլըգ կէօրէրէք։ Ռումէլիտէ վէ Պուլկարիսթանտա 50,000 Պուլղարտան միւրէքքէպ պիր օր-տու թէշքիլ իտէյօրլար։

— Պէրլին 26. — Սապրդ Մէ-մալիքի միւճթէմաա ըէյիսի մէ-նէրալ Կրանթ շէհրիմիզէ միւվա-սէլէթ իտիւպ, լօրտ Պիգբնֆիլ-տին իգամէթ ԻԹՄէքտէ պուլուն-տուղու Գայսէրհօֆ նամ օթէլէ էնտի։

— Ավսթրիա վէ Մաճար մէ-մալիքէրի պէյնինտէ ըէվապըթը սիյասիյէ վէ մալիյէ վէ թիճարի-յէ օն սէնէ միւտտէթ իչիւն եէ-նիտէն թէէյիտ ու թէճտիտ օ-լունմուշ տուր։ Ավսթրօ—Մա-ճար մուգավէլէնամէսինէ (գօմբ-րօմէսսօ) տայիր վէնինա վէ բէշ-թա բարլամէնթլէրինտէ ուղուն միւտտէթտէն պէրու ճէրէյան ի-տէն միւղաքէրաթ վէլհասրլ պիր հիւսնի նէթիճէյի միւնթիճ օլ-մուշ տուր. պու գօմբրօմէսսօյա տայիր օլան նիզամաթ վէ գավ-նին մէզքիւր բարլամէնթլէրտէ պիրպիրի արդասընա գապուլ, վէ իմբէրաթօր Ֆրանսօա Ժօզէֆ հազրէթլէրի թարաֆընտան թաս-տիգ օլունմուշ տուր։

— Լօնտրա, 28 հազիրան. — Թայմզ ղազէթասընըն թարագ-եատան ալըգ նէյը ԻԹՄիյի հա-զիրան 26 թարիխլի պիր գրթա թէլէկրաֆնամէյէ նազարէն, Ցէր-սատտէթտէ մէճհուլ իլ ահվալ 20 չախս թէվկրֆ օլունմուշլար տըր, վէ զապ'միյէ նազըրընն պիր բարօրթօսունա պագարագ, պունլար խագանը սապրդ Սուլ-թան Մուրատ լէյհինտէ պիր ֆէ'սատ չըգարմագ նէյէթիյլէ մէ-թթէհիմ պուլունույօրլար։ Պունուն իւզէրինէ, Տէրսաատէթ-տէ ասայիշ ու ինթիզամը մուհա-ֆազայա մէմուր օլան նէֆէրաթա օն պէշ պին (՝) նէֆէր տահա իլա-վէ օլունմուշ տուր։

— Լօնտրա, 28. — Գոնսէր. վաթէօր կիւրուհինին էն իլերիւտէ պուլունան գըսմը, վիւքէլա ա-լէյհինտէ պիր թէքլիֆ տերմէյան իտէրէք, Ռուսիաեա իտիլէն միւ-սատտէլէրէ վէ Պէսարապիանըն իատէսինէ գարշը բրօթէսթօ ԻԹ-մէք վէ պու էյալէթին Ռուսիա-եա թէրքի Ինկիլթէրրանընն նա-մուսունա տօգունաճաղընը պէ-յան էյլէմէք նէյէթինտէ տիրլէր։

— Տէյլի Թելէկրաֆ Պէրլին-տէն ալարագ չու թելէկրաֆը տերճ իտէյօր. — Շարգի Ռումէլինին իտարէսինէ մէմուր օլմագ իւզրէ տէվլէթլէր պիր ումումի գօմիսէր թային ԻԹՄէք նէյէթինտէ տիր-լէր։ Վարնա թախլիյէ օլունտուգ-տա, պու շէհր, սէրպէսթ պիր թիճարէթ ղիմանը օլաճագ տըր։ Պուլղարիսթանընն թէէտիյէ իտէ-ճէյի վէրկի խազինէի ճէլիլէի Օս-մանիյէյ թէսլիմ օլունաճագ տըր, վէ տօղրուտան տօղրուեա տէվլէթի Ալիյէ ալաճագլըլարընա վէրիլմէյէճէք տիր։ Ցույունու Օսմանիյէնին Պուլկարիսթան իւ-զէրինտէ պուլունան գըսմը տախի պէօյլէ օլաճագ տըր։

— Պէրլին, 27 հազիրան. — Պէրլին չէհրի պէլէտիեէ մէճլիսի, Դոնկրէնին իսմի ունունտուվմամագ իչիւն պիր սանէմ (արձան) ըէք-զինէ տայիր վուգու պուլան պիր թէքլիֆ իւզէրինէ պու կիւն ագտը միւղաքէրէ իտէճէք տիր։ Սէնա-յիի նազիքէ Ագատէմեասը տի-ըէքթօրու Մ. Վէրնէր, պու թաս-սավվուրուն իճրասընա մէմուր օլաճագ տըր։

Գոնկրէնին եարընքի ճումաա կիւնիւ իճթիմաընտա էրմէնի մու-ըախխասլարը, էլէ կէչիրմէք խ-թէտիքլէրի չէյլերի խիւլասաթէն միւպէյլեին օլան պիր գրթալայ-հայը Գոնկրէ ըէյիսինէ թագտիմ իտէճէքլէր տիր։

Թէէմին օլունտուղունա կէօ-ըէ, Ս. Բէթէրսպուրկ հիւքիւմէ-թի Սըրպիաեա վէ Գարատաղա պիլտիրմիշ տիր քի, քէնտի հագգ-լարընտա Գոնկրէնին վէրէճճէի գարարլարա թէպաիեէթ ԻԹՄէզ-լէր իսկ, արթըգ Ռուսիանըն մու-ավէնէթինէ կիւվէնմէմէլի տիր-լէր։

Շիմտի Պէրլինտէ պուլունան էրմէնի բիսգօպօսլարը, էրմէնիս-թանըն Պապը Ալի թէպաիեէթի թահթընտա պուլունմասընա հիչ պիր սուրէթլէ մուխալիֆ տէ-յիլ տիրլեր։

Ֆէնտի լայհալարընտա պէեան ԻԹՄիքլէրի պաշլուճա մագսէտ, էրմէնի միլլէթինին օթօնոմիսինի ժէէմին իտէպիլէճէք սուրէթտէ պիր թագըմ մահէլի ուսուլ վէ նիզամաթը թէէսիսինտէն իպա-ըէթ տիր։

Պու ուսուլ հագգընտա միւ-պահասէ աշբլուբգտա, Բաթրիք Ներսէս էֆէնտի, Մուշ վէ Վան միթէպէրանընտան միւրէքքէպ պիր հէեէթի մէպուսա (պատ-գամաւորութիւն) իլէ պէրապէր Պէրլինէ կէլէճէք տիր։

—Լօնտրա 27 հազիրան.—Լօրտ Պիգբնֆիլտին միւրէվվիճի էֆ-քեարը պուլունան Մօրնինկ Բօսթ զազէթասընընն պէեանընա կէօրէ, Անատօլուեու օն պէշ վիլայէթ թագսիմ իտէրէք պու վիլայէթ-լէրին հէր պիրիսինէ պիր միւտ-տէթի մուայեէնէ իչիւն պիրէր վալի նասպ ու թային իիտիլմէսի վէ իճրայի նէզարէթ ԻԹՄէք մէ-մուրիեէթիյլէ հէր պիր վիլաեէ-թին պաշ շէհրինէ պիր Ինկիլիզ գօնսօլօսու գօնուլմասը միւթէ-սավվէր տիր։ — Եէնէ մէզքիւր զազէթանընն զանընճա Պաթում Օսմանլըտա գալաճագ տըր։

Ծար տիւ Պոսֆօրուն ճումաա իրթէսի կիւնքի Նիւսխէսինտէ ա-թիտէքի ֆէգրալար օգունմուշ տուր։

«Պոսնա վէ Հէրսէք մէսէլէսի խիթամ պուլմուշ կիպի ատտ օ-լունապիլիր։ Զանն ծլունտուղու-նա կէօրէ պու մէսէլէ հագգընտ-տա օլան միւշքիլաթ շէհրիմիզին հէյեթի տիբլօմաթիգիյէսի մա-ըիֆէթկյէ պէր թարաֆ իտիմիշ տիր։ Սիւֆէրա թարաֆընտան զաթը հազրէթի բատիշահիյէ վէ-ըիլէն թէէմինաթ միւճիպի խօշ-նուտի օլաճագ պիր սուրէթտէ պպուլունմուշ տուր։ Եու չէյ մու-հագգագ տըր քի ախիրէն Պապը Ալի եէնի շարթլար թէքլիֆ ԻԹ-միշ վէ Վիէննա գապինէթի թա-ըաֆընտան պու շարթլար գա-պուլ օլունմուշ տուր։ Զաննըմբզա կէօրէ պու շարթլար, Աւսթրիա ասքէրինին իգամէթի միւտտէ-թինէ վէ ահալիի միւսլիմէնին էմ-նիեէթը հալինէ վէ Աւսթրիա ասքէրինին թութաճաղը մէվգէյէ միւթասլիգ իտի։

«Աւսթրօ—Մաճար ասքէրինէ կէ-լինճէ, պունլար 80,000 մըգտա-ըընտա օլարագ հուտուտտա թօբ-լանմըշ տըրլար, վէ Պոսնայա կիր-մէք իչիւն անճագ պիր էմրէ պէք-լէյօրլար։ Սոն միշքիլաթ պէր թէրաֆ իտիլմիշ օլմաղլա, ասա-քիրի մէրգումէ հարէքէթէ պաշ-լամըշ տըր։

«Եունան գրալընընն ֆէթանէ-թի սայէսինտէ վիւքէլաճա զու-հուրա կէլէն պուհրան պէրթէրաֆ իտիլմիշ տիր։ Գրալը միշարիէյհ, վիւքէլանընն իսթիֆասընը գա-պուլ ԻԹՄէնիպ, հարպիեէ նազը-ըը Մ. Բէթմէզասընն մէպլէքինի թագպիհ ԻԹՄիշ տիր։ Պունուն ազէքինէ նազըրը միշարիէյհ-իսթիֆա իտիպ, պահրիյէ նազ-ըը Մ. Պուպուլիսէ, հարպիեէ նէ-

զարէթի իլավէլ մէմուրիէթ ի-տիլմիշ տիր։

«Սօն սաաթտա խապէր ալտը-զըմըզա կէօրէ, Ալսթրօ-Մաճար աս-քէրինին Պօսնաեա տու խուլինէ տայիր խարիճիեէ նէզարէթի ճէ-լիլէսինէ պիր սիւալ վուգու պուլ-մաղլէ, նէզարէթի միւշարիլէյհա պու խապէրին հէնիւզ թաստիգ օլունմատըղընը, ճէվապէն պէ-եան էյլէմիշ տիր։»

ԱԶԳԱՅԻՆ

Պէրլինտէ պուլունան էրմէնի վէքիլէրինտէն վարիտ օլան թէ-լէկրաֆլար մէսէրրէթպախշ խա-պէրլէր վէրիւօրլար։

Պու ճումաա իրթէսի տէյիլ տահա էվվէլքի ճումաա իրթէսի կիւնիւ վարիտ օլան պիր թէլէկ-րաֆ, Գօնկրէ էրմէնի մէսէլէսինի, միւզաքէրէեէ ալընաճագ մէվատ-տրն սըրասընա կէչիրմէեէ գարար վէրմիշ, վէ բրէնս Պիզմարգ հազ-րէթլէրի տախի, Խրիմեան վէ Նար-Պէյ Սրբազանլարըն թագտիմ իթտիքլէրի մուհարրէրաթը Գօնկ-րէ մասասը իւզէրինէ վազ իթ-միշ օլտուզունու խապէր վէրմիշ ճտի։

Կէչէն բէնչէնպիհ կիւնիւ վա-րիտ օլան պիր սօն թէլէկրաֆ խա-պէր վէրիւօր քի, էրմէնի մէսէ-լէսի իչիւն Լօնտրատա պէօյիւք պիր միթինկ ագտ օլունուպ, էր-մէնի մէսէլէսի լէյհինտէ նութգ-լար իրատ օլունմուշ տուր։ Եինէ մէզքիւր թէլէկրաֆ խապէր վէրի-եօր քի, Խրիմեան վէ Նար-Պէյ Սրբազանլար թէքրար բրէնս Պիզ-մարգ վէ բրէնս կոչագօֆ իլէ միւլագաթ իտուպ, եինէ իւ-միտպախշ վատլար ալմըշ տըրլար։

Ֆրանսա խարիճիյէ նազրը վէ Գօնկրէտէ Ֆրանսա պիրինճի մու-ռախասը Մ. Վասինկթօն, քի էր-մէնիլէրէ օլան թէվճճիհիւ տէր-քեար տըր,— Գօնկրէտէ էրմէնի մէսէլէսինի իպթիզամ իթմէքլիյի վատ պույուրմուշ տուր։

Մէզքիւր թէլէկրաֆնամէ չու ֆըգրա իլէ խիթամ պուլույօր։

«Էրմէնի մէսէլէսի պու կիւն եարընն Գօնկրէտէ թահթը միւ-զաքէրէեէ ալընաճագ տըր։ տուա իտինիզ։»

Շու հալտէ, կէչէն հաֆթանընն սօն կիւնլէրինտէ էրմէնի մէսէ-լէսի հագգընտա Գօնկրէտէ միւ-զաքէրէ ճէրէեան լյէմիշ օլմասը զանն օլունապիլիր։

—

Կէչէն բէնչէնպիհ կիւնիւ վա-րիտ օլան մէզքիւր թէլէկրաֆտան մատտա, եինէ մէզքիւր բէնչէն-պիհ կիւնիւ Պէրլինտէն, պիրիսի Խրիմեան սրբազանտան վէ տիկէ-րի փափազեան Ստեփան էֆէն-տիտէն օլարագ շէհրիմիզէ իքի գըթա մէքթուպ վարիտ օլմուշ տուր։

Խրիմեան Սրբազանընն իմզասը-նը հավի օլան պիրինճի մէքթուպ էրմէնի մէսէլէսինէ տայիր պէօ-յիւք իւմիտ պէեան իտէյօր, վէ լուղէթ պէ լուղէթ տէեօր քի, «Հայաստան յերկունս է, որ ծը-նանիցի զարու կամ զէք»։

Փափազեան էֆէնտինին մէք-թուպու, էրմէնիլէր իչիւն թային օլունաճագ սուրէթի իտարէտէն պահս իտերէք տէեօր քի, «Ցուէ-լի մուազզամանընն թահթը քէֆա-լէթինտէ էրմէնիսթանտա էրմէ-նի վալիլէր նասպ օլունաճագ, վէ հէր պիրինէ ինկիլիզ միւշավիրլէր թերֆիգ իտիլէճէք տիր, շէօյլէ քի միլլէթին թերթիպաթը ա-զարէթի իլավէլ մէմուրիէթ ի-տիլմիշ տիր։

«Սօն սաաթտա խապէր ալտը-զըմըզա կէօրէ, Ալսթրօ-Մաճար աս-քէրինին Պօսնաեա տու խուլինէ տայիր խարիճիեէ նէզարէթի ճէ-լիլէսինէ պիր սիւալ վուգու պուլ-մաղլէ, նէզարէթի միւշարիլէյհա պու խապէրին հէնիւզ թաստիգ օլունմատըղընը, ճէվապէն պէ-եան էյլէմիշ տիր։»

ԱԶԳԱՅԻՆ

Պէրլինտէ պուլունան էրմէնի վէքիլէրինտէն վարիտ օլան թէ-լէկրաֆլար մէսէրրէթպախշ խա-պէրլէր վէրիւօրլար։

Պու ճումաա իրթէսի տէյիլ տահա էվվէլքի ճումաա իրթէսի կիւնիւ վարիտ օլան պիր թէլէկ-րաֆ, Գօնկրէ էրմէնի մէսէլէսինի, միւզաքէրէեէ ալընաճագ մէվատ-տրն սըրասընա կէչիրմէեէ գարար վէրմիշ, վէ բրէնս Պիզմարգ հազ-րէթլէրի տախի, Խրիմեան վէ Նար-Պէյ Սրբազանլարըն թագտիմ իթտիքլէրի մուհարրէրաթը Գօնկ-րէ մասասը իւզէրինէ վազ իթ-միշ օլտուզունու խապէր վէրմիշ ճտի։

Կէչէն բէնչէնպիհ կիւնիւ վա-րիտ օլան պիր սօն թէլէկրաֆ խա-պէր վէրիւօր քի, էրմէնի մէսէ-լէսի իչիւն Լօնտրատա պէօյիւք պիր միթինկ ագտ օլունուպ, էր-մէնի մէսէլէսի լէյհինտէ նութգ-լար իրատ օլունմուշ տուր։ Եինէ մէզքիւր թէլէկրաֆ խապէր վէրի-եօր քի, Խրիմեան վէ Նար-Պէյ Սրբազանլար թէքրար բրէնս Պիզ-մարգ վէ բրէնս կոչագօֆ իլէ միւլագաթ իտուպ, եինէ իւ-միտպախշ վատլար ալմըշ տըրլար։

Ֆրանսա խարիճիյէ նազրը վէ Գօնկրէտէ Ֆրանսա պիրինճի մու-ռախասը Մ. Վասինկթօն, քի էր-մէնիլէրէ օլան թէվճճիհիւ տէր-քեար տըր,— Գօնկրէտէ էրմէնի մէսէլէսինի իպթիզամ իթմէքլիյի վատ պույուրմուշ տուր։

Մէզքիւր թէլէկրաֆնամէ չու ֆըգրա իլէ խիթամ պուլույօր։

«Էրմէնի մէսէլէսի պու կիւն եարընն Գօնկրէտէ թահթը միւ-զաքէրէեէ ալընաճագ տըր։ տուա իտինիզ։»

Շու հալտէ, կէչէն հաֆթանընն սօն կիւնլէրինտէ էրմէնի մէսէ-լէսի հագգընտա Գօնկրէտէ միւ-զաքէրէ ճէրէեան լյէմիշ օլմասը զանն օլունապիլիր։

—

Կէչէն բէնչէնպիհ կիւնիւ վա-րիտ օլան մէզքիւր թէլէկրաֆտան մատտա, եինէ մէզքիւր բէնչէն-պիհ կիւնիւ Պէրլինտէն, պիրիսի Խրիմեան սրբազանտան վէ տիկէ-րի փափազեան Ստեփան էֆէն-տիտէն օլարագ շէհրիմիզէ իքի գըթա մէքթուպ վարիտ օլմուշ տուր։

Խրիմեան Սրբազանընն իմզասը-նը հավի օլան պիրինճի մէքթուպ էրմէնի մէսէլէսինէ տայիր պէօ-յիւք իւմիտ պէեան իտէյօր, վէ լուղէթ պէ լուղէթ տէեօր քի, «Հայաստան յերկունս է, որ ծը-նանիցի զարու կամ զէք»։

Փափազեան էֆէնտինին մէք-թուպու, էրմէնիլէր իչիւն թային օլունաճագ սուրէթի իտարէտէն պահս իտերէք տէեօր քի, «Ցուէ-լի մուազզամանընն թահթը քէֆա-լէթինտէ էրմէնիսթանտա էրմէ-նի վալիլէր նասպ օլունաճագ, վէ հէր պիրինէ ինկիլիզ միւշավիրլէր թերֆիգ իտիլէճէք տիր, շէօյլէ քի միլլէթին թերթիպաթը ա-

քերիեէսինէ (զինուորական կազ-մակերպութիւն) (՞) վէ մէմլէքէթին մատտի լէ մանէվի թէրագգիյա-թընա սուրէթի մէշրուէտէ չա-լըշընլար վէ զայրէթ իթսինլէր։» Փափազեան էֆէնտինին մէքթու-պու տախի պէօյիւք իւմիտլէր վէրիեօր, վէ իլավէթէն տէեօր քի, «Վահշի գապիլէլերին էլինտէն սիլահլար պիւթիւն պիւ-թիւնէ ալընաճագ տըր։ Վէ նի-զամը վէճհիլէ էմլաք վէ սէնա-աթլարը օլմայըպ, խըր ըզըգ վէ ատէմ գաթիլլէ մէշղուլ օլարագ սէրսերի կէզէն վէ չաարը ալթը-տա իգամէթ իտէն կիրուհլար էրմէնիսթանտան թարտ ու թէ-պիտ օլունաճագ տըր։»

—

Լոյս զաղէթասը էրմէնի մէսէ-լէսի հագգընտա տահա գաթի մալիւմաթ վէրիյօր։ Մէզքիւր զա-զէթանընն խապէր վէրտիյինէ կէօ-րէ, բէնճէնպիհ ագշամը վէ ճու-մաա կիւնիւ Բաթրիգ Ներսէս Սրբազան հազրէթլէրինէ շիֆրա-լը պիր գաչ թէլէկրաֆլար կէլմիշ տիր։ պու թէլէկրաֆլար խապէր վէրիյօր քի, «Գօնկրէ էրմէնի մէ-սէլէսինին միւզաքէրէսինէ միւ-պաշէրէթ իյլէտի, վէ Բաթրիգ Սրբազան հազրէթլէրի թարա-ֆընտան կէօնտէրիլէն լայհա գը-բաաթ օլունտու։»

Լոյս զաղէթասը, պու սաաթը-լարը եազըլգտան սօնրա աթի-տէքի ֆըգրայը իլավէ իտէյօր։

«Սրբազան Բաթրիգ հայր հազ-րէթլէրինին չու լայհասը քի տիւ-եա եիւզիւնտէ պուլունան պիւ-թիւն էրմէնիլէրին արզուսունու միւպէյեին տիր, — տէվլէթը Ա-լիյէի Օսմանիյէնին թէպախիէթի, վէ ինկիլթէրրա տէվլէթինին հի-մայէսի վէ պիւթիւն էվրօբանընն քէֆալէթի թահթընտա էրմէնի-էրէ մուխթարիյէթի իտարէ (ինք-նօրինութիւն) վէրիլմէսինի թա-լէպ իթմէքտէ տիր։»

—

Ռիվայէթ օլունտուզունա կէօ-րէ, էրմէնի մէսէլէսինին գօնկ-րէյէ արզ օլունաճագը գաթիէն մալիւմ օլտուգտա, կիւյա Պապը Ալի, Պէրլինտէ պուլունան արք-եպիսկոպոսլարը կէրի չաղրըլմա-սընը, Բաթրիգ Ներսէս Սրբազան հազրէթլէրինտէն թալէպ իթ-միշ, վէ ֆագաթ Բաթրիքի միւ-շարիլէյ հազրէթլէրի պունա գա-թիյէն ճէվապը ըէտտ վէրիպ տէ-միշ քի, «Քենտիսի, Պէրլինտէ պուլունան էրմէնի մուրախաս-լարընը կէրի չաղրըպ ումում միլ-լէթին հագգը տավասընը եիւզ իւսթիւ պըրագմագտան իսէ էօ-լիւմէ գատար հէր նէվ ֆէտտա-քեարլըգլարը կէօզէ ալմըշ տըր։»

Լոյս զաղէթասը ճումաա իր-թէսի կիւնքի նիւսխէսինտէ շու-ռիվայէթի տէրճ իտէյօր իսէ տէ, տէրէճէյի սըհհէթի հագգընտա թարաֆըմըզտան պիր շէյ իլավէ իտէմէյիզ։

—

Վանտան Գումգաբու Բաթ-ռիգխանէսինէ կէօնտէրիլէն պիր սթաթիսթիգտէն անլաշըլտըղընա կէօրէ Վան վիլայէթինտէ ճէման 207,000 սէքէնէ պուլունուպ պու-նուն 137,000ի էրմէնի վէ 40 000ի Բիւրտ վէ 30,000ի Օսմանը տըր։

—

Մեբաստիայէն եկած ճամ-բորդներ հրճուանօք կը խօսին Սրուանձտեանց արժ. Տ. Դարե-գին վարդապետի վրայ որ Սե-բաստիոյ և Եւդոկիոյ գաւառաց ազգային վիճակագրութիւնը շի-ներ աւարտեր է։ Սեբաստացի ազգայինք ընդ այս և գեր. Ա-ռաջնորդը օժանդակութիւն և աջակցութիւն բնծայեր են Տ. Դարեգին վարդապետի որ իւր ազգու քարոզներովը ժողովրդ-եան հաւակրութիւնը գրաւեր է։ Կը ցաւինք որ Եւդոկիոյ ազ-գայինք արժանաւոր և վայելուչ ընդունելութիւնը չընելէ զատ հարկ եղած աջակցութիւնն ալ զլացեր են. ասի եթէ ատոյգ է, Եւդոկիացի ազգայնոց և մասնա-ւորապէս գեր. Առաջնորդին պա-տիւ չը բերեր։

Միւս կողմանէ արժ. Տ. Վա-հան վարդապետ ալ իւր պաշտօ-նը արթնութեամբ և խնամով կը կատարէ. Տրապիզոնի, Զարշամ-պայի և այլն տեղեաց վիճակագ-րութիւնը շինելէ և Պոլիս ղրկելէ վերջը Բաբերդ ուղևորեր և տեղ-ւոյն վիճակագրութիւնն ալ օրի-նաւորապէս պատրաստելով եր-ղընկայ մեկներ է։ (Հայրենիք)

—

Տիւնքի կիւն խասքէյտէ իւշ Եահուտի պէյնինտէ պիր միւնազաա զուհուր իտուպ, իշ-լերինտէն պիրիսի պըշաղընը չէ-քիպ, տիկեր իքի չավաշարտան պիրիսինի իւշ եերինտէն վուրուպ գաթլ իթմիշ վէ օ պիրինի աղբը-ճա եարայամըշ տըր։

— Կէչէն ճումաա կիւնիւ սա-աթ օն բատատէլերինտէ Կէլիպօ-լուտա շիտտէթլի ասլու իլէ ֆուր-թունատան ինկիլթերրա տօնան-մասընընն ալթը չիֆթէ պիր սան-տալը աշըգլարտա պաթարագ, տերուընինտէ պուլունան Ամիրալ Գըմբրել իլէ ալթը քիշի խէլաս վէ 3 քիշի մաղրուգէն թէլէֆ օլմուշ օլտուգլարը օրատան եազըլըյօր։

— Սօն հիսապլարա կէօրէ շիմտի նէֆսի Տէրսաատէթտէ վէ ճիվար գարիյէլերտէ պուլունան մուհաճիրանընն մըգտարը սէքսէն պինէ պալիզ օլմագտա տըր։

— Սիւլէյման բաշա հազրէթ-լերինի մուհաքէմէ իտէճէք օլան Ռումէլի տիվանը հարպը, տէօրթ միւշիր վէ իւշ ֆէրիգատէն միւ-ըէքքէպ օլտուղու հալտէ, ճումաա իրթէսինտէն պէկէն Սիւլէյման բաշա հազրէթլերինին մուհաքէ-մէսինէ միւպաշէրէթ իթմիշ տիր։

— Սէրասքէր բաշա հազրէթ-լերի պիր մէմուրիէթ զբանընտա Թալիա վաբօրու հիմայուսյա ճումաա իրթէսի կիւնիւ Միտիլի տտասընա ազիմէթ իյլէմիշ տիր։

Միւշարիլէյհ հազրէթլերինին եէվմի մէզքիւրտէ մէմ.ձրիեէթի մախասուսէ իլէ պիր թարաֆա կի-տէճէեինի ճումաա կիւնքի նիւս-խէմիզտէ եազմըշ իտիք. պազը զաղէթալար պու հավատիսմիզի թէքզիպ իթմիշ, վէ Վագբթ զա-զէթասը պունուն «գաթան ասլ ու էասասը օլմատըղընը» եազմըշ իսէ տէ, վերտիեմիզ հավատիս տօղ-րու չը գմըշ տըր։

Միտիլիտէ պիր թագըմ հայտուտ կիւրուհլարընն զու-հուրիյէ պուրատան ասքէր թա-լէպ օլունտուզունու եազմըշ իտիք։ Սէրասքէր բաշա հազրէթլերինին ազիմէթինպու հայտուտլար իշի-նին քէսպի էհէմիեէթ իթմէսինէ մէպնի օլմալը տըր։ Թ. Շ—էջ

— Սատրը սապէդ Մէհմէտ Ռիշատ բաշա հազրէթլերի իլէ սէրասքէրի սապէդ Մահմուտ Ճէ-լալէտտին բաշա հազրէթլերինէ եիկիրմիշէր պին դրշ. մազուլիյէթ մաաշը իհսան պույրուլմուշ տուր։

— Շու կէչէն կիւնլէրտէ մու-խապէրաթը թէլէկրաֆիյէնին ին-գըթաընա Օլընեա իլէ Օթրանթ արասընտա թահթ էլ պահր պու-լունան խաթթը թէկլէրաֆինին պօզուլմասը սէպէպիեէթ վէրտիյի անլաշըլմըշ օլմասը։ Յայտ, թէլէկրաֆ վէ բօսթա նէզարէթի պէհիեէսի թարաֆընտան տէրհալ իթալեան մէմուրլարը։ Յայտ մուխապէրէեէ կի-րիշիլերէք, եագընտա թամիր ի-տիլէճէյի մէմուրու գավի տիր։

— Կէչէնլերտէ Բօսօր տաղլա-ընա ազիմէթ իթմիշ օյան Ցամի բաչա հազրէթլերի, ճումաա իր-թէսի կիւնիւ, Պապը Ալիտէ ագտ օլունան մէճլիսի վիւքելյա ճէլպ պույուրուլմուշ, վէ, Թէրճէմանը Շարգըն մալիւմաթընա կէօրէ, մէմուրիէթի մախսուսէ իլէ պիր ճիհէթէ իզամ պույուրուլաճագ իմիշ։

— Միտիլի ատասընտա պիր գաչ կիւրուհ հայտուտ թէօրե-տիյի վէ տէֆթերի իչիւն մահէլին-տէ մըգտարը քեաֆի ասքէր պու-լունմատըղը հիհէթլէ, պուրատան ասքէր թալէպ օլունարագ, ճու-մաա կիւնիւ կէօնտէրիլմիշ տիր։

— Էլճէվայիպ նամ Արէպի իւ-խարէ զաղէթաթախտիշի էզհա-նը միւճիպ պէնալէր նէշրինի ի-թիյատ իթմիշ օլտուզունատան, իւշ մահ միւտտէթլէ թաթիլ ի-տիլմիշ տիր։

Գուրիե տ'Օրիան զաղէթասը-նա տախի պիր իսթարնամէ կէօն-տէրիլմիշ տիր։

—

ՐԻՈՄԻ

Ռումէլի մուհաճիրլէրինին մէմ-լէքէթլերի ճանիպինէ ավտէթ վէ ազիմէթլերինէ տայիր մուխթէլիթ գօմիսիօն թարաֆընտան վերիլէն գարարը հավի տիւնքի զաղէթա-լարտա պիր իլանը ըէսմի նէշր օ-լունմուշ իսէ տէ, մուհաճիրինի մէրգումունսուրէթի ազիմէթլերի-նին պազը միւթէֆէրրուաթը միւ-հիմմէսի հէնիւզ գարարլաշընընը-մամըշ օլտուղու ճիհէթլէ եէնի իխթար վուգուուանա տէկին գօ-միսիօնու մէզքիւրէ միւրաճաաթ օլունմասը լազըմ կէլտիյի իլան օ-լունուր։

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ՂԱԼԱԹԱ ԲԻԱԶԱՍԸ

26 Յունիս

Էսկ. ում. ագչ. գաբ.		16-25
Գու. ասպահ 12 յունիս աչ.		16-20
Իսթիդ. 65 (Մուքն)	6 % ֆ.	87-
» 65 »	6 % ֆ.	87-
» 69 (Բրնար)	6	80-
» 72(Պօն տու Թրէզօր) Լ.		28-
» 73	6 % ֆ	79-
Ռումէլի չըմէնտրֆէր 3 %		51- 5

ԱԴԶԷԼԼԻՐԻՆ ԲԻԱԶԱՍԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղրշ.	ասն	Ղրշ. ֆր.
Գէեազ մէճիտիէ ֆարգը		106- 4
Մէթալիք	»	120-
Գագըր	»	176-
Գայմէ	»	295-
Ինկիլիզ լիրասը		109-
Ֆրանսզ ալթունու		87-16
Բօլ		89-16
Գրրըմից ալթունու		51-10

ԻԼԱՆԱԹ

ՏՕԳԹԷՕՐ ՄԱՐՔԻ

Վիէննա մէքթէպինտէ տիբլօմա ալ-մըշ վէ պունճա օէնէլէրտէն պէրու կէրէք էվրօբա վէ կէրէք Թիւրքիա խասթախանէլէրինտէ քէսպը չէօհրէթ իյլէմիշ օյան Տօքթէօր Մարքի պու-տէֆա Գէչէքթաշ վաբօր իսկէյէսի գաբշընընտա 80 նումէրօյու Մաճար էճզախանէօնտէ բազար կիւնլէրին-տէն մատտա հէր կիւն սաաթ իւշտէն ալթըյա գատար կէլէն ֆաքիր խաս-թալէրի խայրէթ պագաճաղը կիպի սայրը վագթլար տախի քէնտի խա-նէսինտէ խաթթկեան իչիւն վիզիթա գապուլ իտէճէք տիր։

Միւմաիլէյհ Տօքթէօր էպէլիք վէ ճէրահլըգտա մէհարէթը՝ ֆէվգէլատէ-սի օլուպ ումում խասթալրգլարը վէ ֆրէնկի վէ պունտան գալմա եէլլէրի վէ կէօզ վէ գուլագ վէ տէրի խաս-թալրգլարընը վէ բահիմ ուֆու-նէթի վէ սինիր զայիֆլիյի իլէ պէլ սօվուգլուղունու տախի քէնտի իճատ իթմիշ օլտուղու պիր նէվ ա-լաթլէ օն տէֆաատա էյի իսէճէյինի իլան իտէր։ Տէֆա՝ատաթ 7տէն կա գատար թապիպի միւմաիլէյինին Ղա-աթատա Դարաքէօյտէ Քրամվայ սթասիօնու գարշընընտա Մ. Նիգօլա-քի Մալուսի էճզախանէսինտէ պու-լունճաղը իլան օլունուր։

—

Թիւրք վէ Ֆրանսըզ վէ էրմէ-նի վէ Ինկիլիզ վէ Իթալեան լի-սանլարընտա պիրպիրինէ էվրագը բեամիյէ վէ զայրը բեամիյէ վէ թէրճէմէ իթտիրմէք վէ պուլիսան-լարտան խթիատ, վէ բրօթէսթօ վէ սայիրէ եազտըրմագ արզու ի-տէնլէրին Օթամպօլտա Քիւրքճիւ խանընտա քեային 7 նումէրօտա զաղէթամըզընը իտարէխանէսինէ միւրաճաաթ իթտիքլէրի հալտէ, քէմալի տրգգաթ վէ սիւրաթ, վէ խուսուսի իլէ էհվլէն ֆիյաթլէ իշլերի կէօրիւլեճէյի իլան օլունուր։

—

ՏՕՔԹՕՐ ՃԷԼԱԼԵԱՆ ԷՖԷՆՏԻ

Տօքթօրը միւմաիլէյհ Բարիզ վէ Պէլ-ճիգա թըպպիյէ մէքթէպլերինէ կէ-րէք տօքթօրլուգ տիբլօմասընը ախզ իթթիքաէն սօնրա, կէրէք միւաէթի թահսիլիյէսինտէ (սիֆիլիզ) եանի ֆը-ըէնկի վէ պէլ սօղուգլուղու վէ ումումի ալաթը թէնասիւլիյէյէ տայիր (ծննդական գործարաններու վերա-երեալ) խասթէլէրէ մախսուսաճա սայ իթմիշ վէ էմէք վէրմիշ օլտուղունատան, պու նէվի խասթէլիքլէրէ տիւ-չար օլանլարընն թեասվիսի իչիւն հէր կիւն սաաթ 4տէն 10ա գատար Ղազ-չէ գաբուսունտա Համիտիյէ Թիւրպէ-սի սըրասընտա 32 նումէրօյու Ռի-նապեան Վիչէն աղտընն Խքի գաբու-լու Թապիր օլունան էճզախանէսինտէ, վէ հէր բազար կիւնլէր Գէյօղլունտա Թարլապաշը ճատտէսինտէ 117 նում-էրօյու քէնտի խանէսինտէ խաթթէ-լեր դապուլ իտէր։ 18—3

—

ԳԱԲՈՒՏԱՆ ՀԱԹԵՐԱՍԸՆ
ՍԷՐԿԻՒԶԷԾԻ
ՄՈՒՍԱՎԱՎԷՐ ԳՈՒԹՊՈՒՇԸՄԱԼԻ
ՄԷԵԱՀԷԹՆԱՄԷՍԻ
ԺԻԻԼ ՎԷՐՆԻՆ ԷՍԷՐԻ
ՄԻՈԹԵՐԱՖԻՍԻ
Յովհաննէս Ղուկասեան

Իչպու սէեահէթնամէ իքի ճիլա-տէն իպարէթ օլուպ, շիմտիկի պի-րինճի ճիլտի մէվզու ինթիշարէ չը գարըլմըշ տըր քի արզէն սէքսէն տէ-բէճէէ գատար թէսատիֆ օլունան ահվալի զարիպէյի կէօսթէրիր։

Իքինճի ճիլտի տախի տօղսան տէ-բէճէյէ եանի ասըլ Գուբպու Շըմա-լիյէ գատար կէօրիլէն գարարար վէ տէնիզլէր իլէ պիր չօգ մախլուգաթ, վէ սայիր զիհնլէրի հայրէթտէ պրա-գան քէշֆիեաթը հավի տիր։

Պու միտիլու քիթապլար, միլլէթի-միզտէ մուարիֆին ինթիշարընա պատի օլապիլէճէյինտէն, վէ գրաաթ իսէն-լէր։ շիւպհէսիզ բէք չօգ շէյլէր ի-թիֆատտ իտէպիլէճէքլէրինտէն, թավ-սիյէսինտէն կէրի տասրատայըզ։

Ֆիյաթը 3 օնուգ քեազրտ օլուպ հէր քիթապ սաթըճըլարընտա պատ-լունուր։

—

ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆ

Ա. ՄԱՍ
Հրատարակիչ
Գ. ՄՍԵՐԵԱՆ

Տղայոց համար հրահանգիչ գիրք մ'է. կը ծախուի ամեն գը-բավաճառաց քով ի գին 35 սան-թիմ։

Սահիպի իմթիազ
Ընտրոն Մագանաճ

Տպագրատ. Գ. Գեղամեան
Մեանպոլտա Քիւրքմէն խաճը 3 26